

міжнародне співробітництво України з країнами, що мають значний досвід успішного ведення бізнесу у сфері сільського туризму та ін.

Література.

1. Зелений туризм як різновид підприємницької діяльності в сільській місцевості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://agroter.com.ua/2019/10/16/zelenyj-turyzm-yak-riznovyd-pidpryuemnyczkoyi-diyalnosti-v-silskij-miszceivosti/>.

2. Герасимчук З.В., Лютак О.М. Регіональна політика транскордонного співробітництва: механізм формування та реалізації: монографія. Луцьк: Надстир'я, 2010. 188 с.

3. Костриця М.М. Сільський туризм: теорія, методологія, практика : монографія. Житомир: ЖДТУ, 2006. 196 с.

4. Алексєєва Ю.В. Державне регулювання соціального туризму в Україні / Ю.В. Алексєєва. Київ : Зб. наук. пр. НАДУ, 2009. Вип. 1. С. 182–191.

5. Заробити на зеленому туризмі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://a7d.com.ua/novini/38892-zarobiti-na-zelenomu-turizm.html>.

6. Статистичний збірник «Колективні засоби розміщування в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

7. Черниш І.В. Конспект лекцій з дисципліни «Сільський та зелений туризм» для студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм» / І.В. Черниш, А.О. Глебова, В.М. Маховка. Полтава: ПНТУ, 2015. 101 с.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ СЕРТИФІКАТІВ КЛЮЧА ТА ЕЛЕКТРОННО ЦИФРОВИХ ПІДПИСІВ НА ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Щемененко А. І., студентка

Науковий керівник: Уманців Г. В., к. е. н., доцент

Київський національний торговельно-економічний університет

На сьогоднішній день в умовах глобалізації та розвитку цифрової економіки, використання ЕЦП (електронно цифрового підпису) - електронного підпису, створеного за результатом криптографічного перетворення електронних даних[1] - стає невід'ємною частиною для

підприємств торговельної діяльності під час щомісячної подачі електронних податкових накладних, електронної податкової звітності, ведення електронного документообігу всередині підприємства тощо. Використання цифрового підпису значно пришвидшує процес оформлення документів на поставки, постачання, складання договорів, наказів, інших первинних документів.

Придбання ЕЦП для підприємства означає придбання сертифіката ключа (можливість використання ЕЦП) і сам програмний продукт (ЕЦП зі специфічними критеріями). Це призводить до необхідності визнання безпосередньо двох подій та ідентифікації сертифіката і програмного продукту як певних об'єктів обліку.

Відповідно тенденції останніх років, існує два можливих варіанти обліку придбаних ЕЦП, а саме списання їх на адміністративні витрати та витрати майбутніх періодів чи визнання нематеріальними активами. В консультації ДФС сказано, що придбані сертифікати ключів та програмне забезпечення необхідно відносити на нематеріальні активи підприємства, проте існує ряд переважних доказів списання на витрати. Розглянемо дані варіанти.

Списання затрат на придбання ЕЦП на витрати адміністративні та майбутніх періодів є доречним, так як

- 1) згідно п. 3 НП(С)БО 1 активи повинні бути контрольованими [2]; ЕЦП не можна перепродати, віддати, подарувати іншій особі чи підприємству у зв'язку зі специфічною прив'язкою до конкретної особи/підприємства, а отже не є контрольованим активом;

- 2) в п. 3 НП(С)БО 1 зазначено, що використання активів принесе у майбутньому економічні вигоди [2]; так як сертифікат ключа разом з ЕЦП неможливо продати/обміняти на подібні активи, ставиться під сумнів отримання економічних вигід у майбутньому;

- 3) відповідно до п. 4 П(С)БО 8 нематеріальний актив має бути ідентифікований [3]; сертифікат ключа ЕЦП не є ідентифікованим і видається підприємству виключно на термін користування програмним забезпеченням, при цьому на програмний продукт підприємство не має виключно майнових прав власності, тим самим не має змоги вільно розпоряджатися активом.

Визнання сертифікатів ключа та ЕЦП нематеріальними активами, так як:

- 1) при визначенні існування активу право власності не є істотним відповідно п. 4.12 Концептуальної основи фінансової звітності [4], а отже відсутність виключно майнових прав власності

на об'єкт не впливає на можливість його віднесення до НА; також підприємство забезпечує контроль над: сферою застосування ЕЦП; суб'єктом, що його використовує; терміном використання програмного продукту з можливістю дострокового припинення;

2) для торговельного підприємства – платника ПДВ використання ЕЦП є обов'язковою умовою для подання електронних податкових накладних, а отже наявність ЕЦП є економічно вигідним та забезпечує можливість діяльності торговельного підприємства, використання ЕЦП призводить до зменшення використання ксеро-копіювальних апаратів та апаратів для друку, зменшує витрати на паперово-офісну приналежність, є економічно вигідним у майбутньому [4];

3) сертифікат ключа та програмний продукт не мають матеріальної форми (за П(С)БО 8) [3] та користування ними можливе внаслідок договірних чи інших юридичних прав незалежно від того, чи можуть вони бути передані або відокремлені від суб'єкта господарювання або ж від інших прав і зобов'язань (відповідно МСБО 38) [4], а отже можуть бути ідентифікованими незалежно від наявності виключно майнових прав власності;

4) також в п. 26 підрозділу 2 розділу 20 ПКУ йде мова, що криптографічні засоби захисту інформації, до яких відносять сертифікати ключа та ЕЦП, тимчасово звільняються від оподаткування ПДВ, що також призводить до зменшення витрат, пов'язаних з використанням активу торговельним підприємством відповідно до МСБО 38 [4].

Отже, опираючись на вищезазначені моменти, сертифікати ключа та програмний продукт ЕЦП варто відносити до об'єкту обліку нематеріальні активи, субрахунку 127 «Інші нематеріальні активи», куди відносять об'єкти НА, на які немає виключно майнових прав власності та які можуть бути частково контрольовані підприємством. Витрати на їх придбання відносити на капітальні інвестиції, субрахунок 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів» до моменту введення в експлуатацію ключа електронно цифрового підпису, а витрати на амортизацію списувати на витрати періоду – рахунок 92 «Адміністративні витрати».

Література.

1. Про електронні довірчі послуги Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>

2. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», Наказ Мінфін України від 07.02.2013 № 73. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

3. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку, Наказ Мінфін України від 18.10.1999 № 242. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>

4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 (МСБО 38). Нематеріальні активи IASB, Міжнародний документ від 01.01.2012. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_050

5. Облік електронних ключів // Головбух. – 2019. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.golovbukh.ua/article/7635-oblk-elektronnih-klyuchv>

6. Електронний цифровий підпис: облік та оподаткування // Дебет-Кредит. – 2018. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://news.dtki.ua/accounting/individual-transactions/47488>

ТУРИЗМ ЯК ОДИН З ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Струкова В. Б., студент

Науковий керівник : Козлова А. О., к. е. н., ст. викладач

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Економічна та соціальна значущість туризму в сучасних умовах визначається тим, що туристичний бізнес сприяє розвитку економіки, при якому розвиваються такі галузі промисловості як сільське господарство, торгівля, будівництво, зв'язок, сприяє зайнятості населення, зростанню потенційного та реального валового внутрішнього продукту країни, а також є вагомим джерелом валютних поступлень.

Окрім прибутку, туризм став значущим чинником посилення престижу країни, а також розвитку об'єктів туризму та збереженням культурної спадщини країни. Саме поняття «туризм» стало формуватися завдяки масовому переміщенню досить значної кількості людей, які поставили собі за мету змістовно проводити своє дозвілля.

Сучасна наука про туризм має в своєму арсеналі ряд підходів щодо визначення самої сутності феномену «туризм». М. Мальська,